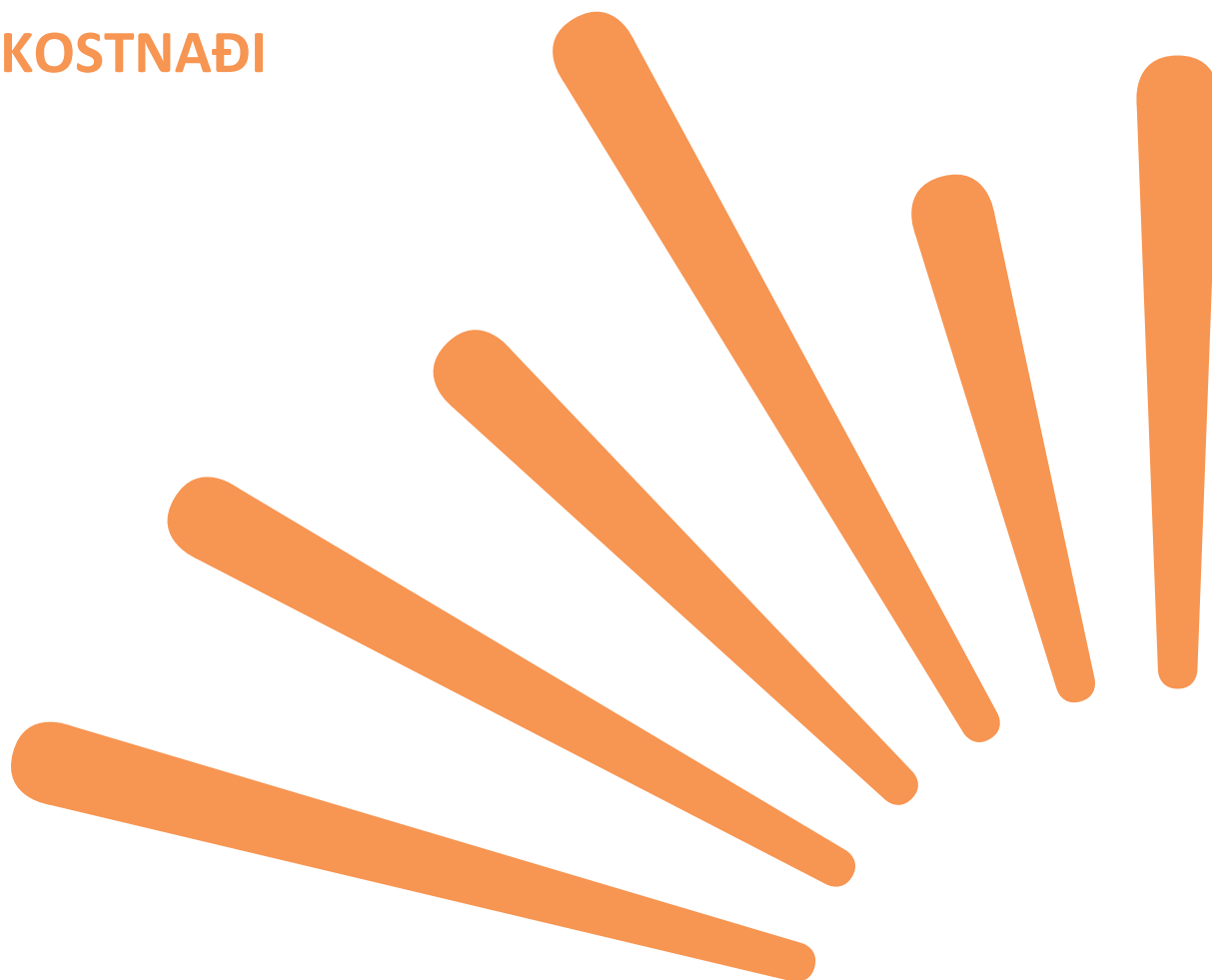

SAMANBURÐUR Á ORKUKOSTNAÐI
HEIMILA ÁRIÐ 2024

Samanburður á orkukostnaði heimila

Líkt og undanfarin ár hefur Byggðastofnun fengið Orkustofnun til að reikna út árlegan kostnað við raforkunotkun og húshitun á sömu fasteigninni á flestum þéttbýlisstöðum og í dreifbýli. Viðmiðunareignin er einbýlishús, 140 m² að grunnfleti og 350m³. Almenn raforkunotkun er sú raforka sem er notuð í annað en að hita upp húsnæði, s.s. ljós og heimilistæki, en miðað er við 4.500 kWst í almennri rafmagnsnotkun og 28.400 kWst við húshitun án varmadælu en 14.200 kWst með varmadælu. Gert er ráð fyrir að „loft í vatn“ varmadæla skili 50% sparnaði á raforkunotkun til húshitunar en orkusparnaðurinn er þó háður ýmsum þáttum (sjá í kaflanum Fyrirvari og aðrar upplýsingar). Árlegir útreikningar eru nú til frá árinu 2014 og eru uppfærðir eftir því sem ástæða þykir til. Við útreikninga er almenn rafmagnsnotkun og fastagjald tekin saman annarsvegar og hitunarkostnaður hins vegar. Gjöldin eru reiknuð út samkvæmt gjaldskrá þann 1. september .

Alls eru 92 byggðakjarnar í greiningunni og ná tölur fyrir þá aftur til ársins 2014. Auk þess er orkukostnaður fyrir dreifbýli án hitaveitu birtur í skýrslunni. Byggðakjarnarnir eru: Akranes, Akureyri, Árskógssandur, Bakkafjörður, Bifröst, Bíldudalur, Blönduós, Bolungarvík, Borg í Grímsnesi, Borgarfjörður eystri, Borgarnes, Brautarholt á Skeiðum, Breiðdalsvík, Búðardalur, Dalvík, Djúpvogur, Drangsnæs, Egilsstaðir, Eskifjörður, Eyrarbakki, Fáskrúðsfjörður, Fellabær, Flateyri, Flúðir, Garðabær, Garður, Grenivík, Grindavík, Grímsey, Grundarfjörður, Grundarhverfi á Kjalarnesi, Hafnarfjörður, Hafnir, Hauganes, Hella, Hellissandur, Hnífsdalur, Hofsós, Hólar í Hjaltadal, Hólmavík, Hrafnagil, Hrísey, Húsavík, Hvammstangi, Hvanneyri, Hveragerði, Hvolsvöllur, Höfn, Ísafjörður, Kirkjubæjarklaustur, Kópasker, Kópavogur, Laugar í Reykjadal, Laugarás, Laugarvatn, Melahverfi í Hvalfjarðarsveit, Mosfellsbær, Nesjahverfi í Hornafirði, Neskaupstaður, Ólafsfjörður, Ólafsvík, Patreksfjörður, Raufarhöfn, Reyðarfjörður, Reykholt í Biskupstungum, Reykhólar, Reykjahlíð, Reykjanesbær, Reykjavík, Rif, Sandgerði, Sauðárkrókur, Selfoss, Seltjarnarnes, Seyðisfjörður, Siglufjörður, Skagaströnd, Stokkseyri, Stykkishólmur, Stöðvarfjörður, Suðureyri, Súðavík, Svalbarðseyri, Tálknafjörður, Varmahlíð, Vestmannaeyjar, Vík í Mýrdal, Vogar, Vopnafjörður, Þingeyri, Þorlákshöfn og Þórshöfn.

Á höfuðborgarsvæðinu eru í meginatriðum fjögur svæði m.t.t. orkukostnaðar. Sami kostnaður er í Reykjavík, Kópavogi og austurhluta Garðabæjar þar sem Veitur ohf. eru með sérleyfi fyrir flutning og dreifingu á rafmagn sem og til reksturs hitaveitu. Það sem er frábrugðið í Hafnarfirði og vesturhluta Garðabæjar (þ.m.t. Álfanesi) er að HS Veitur eru með sérleyfið fyrir flutning og dreifingu á rafmagn. Þá eru Seltjarnarnes og Mosfellsbær á dreifisvæði Veitna en þar eru staðbundnar hitaveitur, hvor með sitt sérleyfið. Á Selfossi eru Selfossveitur með hitaveitu en HS Veitur hafa sérleyfi fyrir flutning og dreifingu á rafmagn í stærstum hluta bæjarins og RARIK í nýjasta hluta hans sem hefur verið að byggjast upp. Því eru tvær kostnaðartölur í gögnunum fyrir raforku á Selfossi.

Þar sem þróun orkukostnaðar er sýnd á línuritum eru verð fyrri ára núvirt í samræmi við vísitölu neysliverðs í september ár hvert.

Samhliða þessari skýrslu kemur út mælaborð þar sem hægt er að skoða orkukostnað í byggðakjörnum á Íslandskorti, skoða raforku- og húshitunarkostnað sér og bæta við útreikningi fyrir varmadælu fyrir staði með beina rafhitun. [Mælaborðið er aðgengilegt á heimasíðu Byggðastofnunar](#). Excel skrá með orkukostnaði árin 2014 til 2024 er jafnframt aðgengileg á [heimasíðu Byggðastofnunar](#).

Fyrirvari og aðrar upplýsingar

Hafa ber í huga að á nokkrum stöðum er veittur afsláttur af gjaldskrá hitaveitu þar sem ekki er hægt að tryggja lágmarkshita vatns til notanda. Útreikningarnir miðast við upplýsingar um hitastig sem hitaveiturnar skila inn til Orkustofnunar, gjaldskrár dreifiveitna, orkusölufyrirtækja og hitaveitna. Öll verð eru með sköttum og öðrum gjöldum.

Í útreikningum er áætlað að 50% sparnaður á húshitunarkostnaði náist með notkun „loft í vatn“ varmadælu. Reynslan með slíkum dælum hefur sýnt að notendur ná um það bil 50% sparnaði, sumir meira og aðrir minna og er það háð öðrum þáttum svo sem einangrun (þ.e. veggir, þak, gluggar og hurðir) og ástandi ofna- og lagnakerfis húsnæðisins. Auk þess getur notkunarhegðun breyst, t.d. að notandi hafi hlýrra innandyra, eftir að varmadæla er tekin í notkun. Sparnaður er jafnframt háður því að rétt stærð varmadælu sé valin.

Hér má sjá töflur um orkukostnað árin 2013 – 2024: <https://www.byggdastofnun.is/is/utgefid-efni/grof-og-skrar>

Hér má sjá sambærilega skýrslu Byggðastofnunar um orkukostnað heimila árið 2023: <https://www.byggdastofnun.is/is/utgefid-efni>

Hér er tengill á vefsíðuna um eingreiðslur hjá Orkustofnun: <https://orkustofnun.is/orkuskipti/eingreiðslur>

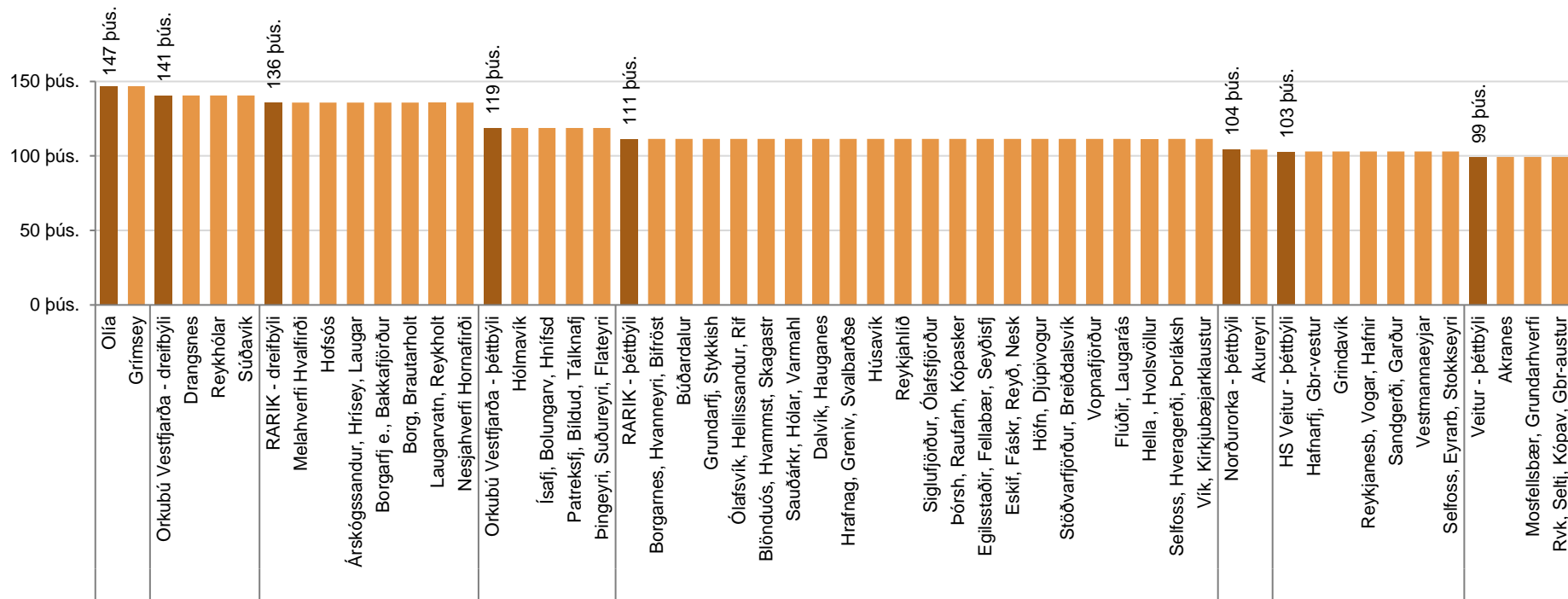
Hér er tengill á lög nr. 78/2002 um niðurgreiðslur húshitunarkostnaðar. Sjá kafla III um eingreiðslur: <https://www.althingi.is/lagas/nuna/2002078.html>

Hér er tengill á heimasíðu Orkuseturs með ýmsum fróðleik um raforku og húshitun: <https://orkusetur.is/>

Raforka

Notendur eru bundnir því að greiða fyrir flutning og dreifingu á rafmagni frá dreifiveitum sem hafa sérleyfi á viðkomandi svæði. Notendur geta keypt raforku af hvaða sölufyrirtæki sem er en þau eru nokkur og með mismunandi verð. Lægsta mögulega verð er það verð sem fæst með því að velja orkusala sem býður lægsta söluverð á raforku á hverjum tíma.

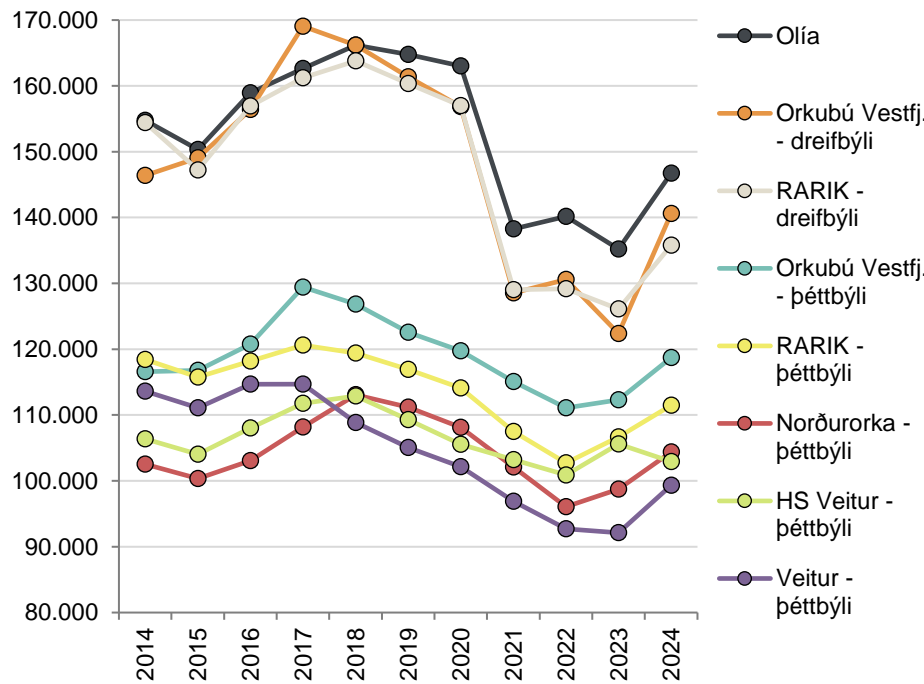
Lægsta mögulega verð fyrir viðmiðunareignina, með flutnings- og dreifingarkostnaði, fæst hjá Veitum á höfuðborgarsvæðinu og á Akranesi, um 99 þ.kr. (mynd 1). Hæsta gjald í skilgreindu þéttbýli er um 119 þ.kr. hjá Orkubúi Vestfjarða en raforkuverð eru hærri í dreifbýli, hjá RARIK og Orkubúi Vestfjarða, eða um 136-141 þ.kr.

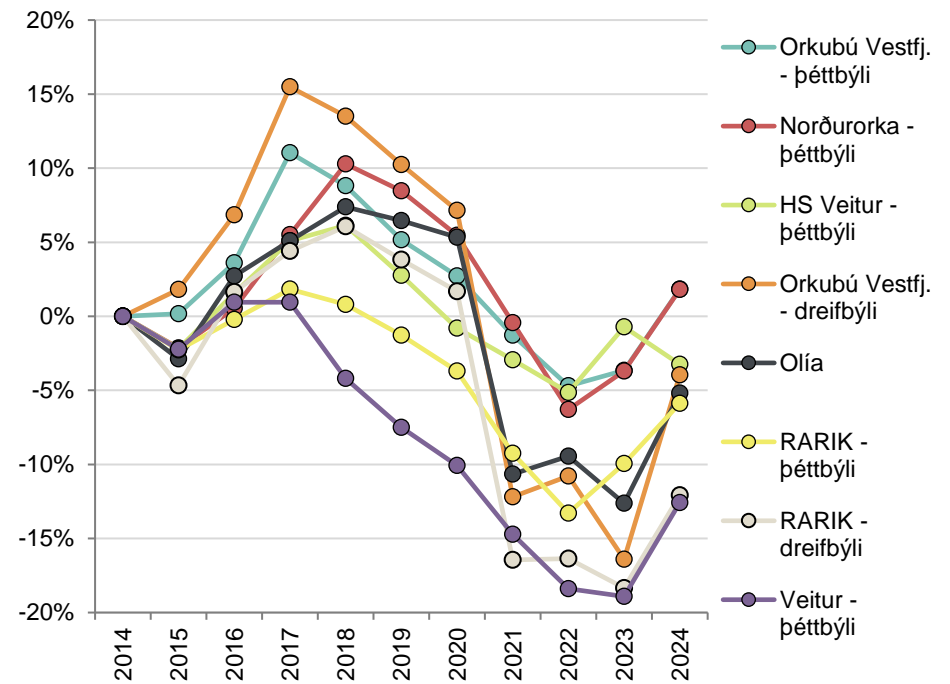
Mynd 1. Raforka, lægsta mögulega verð.

Lægsta mögulega raforkuverð fyrir viðmiðunareign var töluvert hærra í dreifbýli en í þéttbýli fram til ársins 2021, þegar bilið þar á milli minnkaði mikið (mynd 2). Lægsta mögulega raforkuverð heimila í dreifbýli er nú rúmum þriðjungi hærra en lægsta mögulega verð í þéttbýli. Árið 2024 hækkaði raforkuverð í þéttbýli um 4,5-7,8%, nema hjá HS Veitum þar sem raforkuverð lækkaði um 2,5%. Í dreifbýli hækkaði raforkuverð viðmiðunareignar hins vegar meira, eða um 7,7% hjá RARIK og 14,9% hjá Orkubúi Vestfjarða (mynd 3).

Í dreifbýli er raforkudreifing greidd niður með svokölluðu dreifbýlisframlagi sem hefur áhrif á raforkuverð ásamt breytingum á gjaldskrá. Dreifbýlisframlagið var aukið mikið árið 2021 og auk þess var því breytt þannig að það næði til allra þátta í verðskrá, þ.e. fastagjalds, orkugjalds og afgjalds, en áður var aðeins orkugjaldið jafnað. Af sömu ástæðum varð lækkun á raforkuverði í Grímsey það ár, þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð. Dreifbýlisframlag var aftur hækkað nokkuð á milli árunna 2022 og 2023.

Mynd 2. Raforka, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

Mynd 3. Raforka, breyting lægsta verðs m.v. árið 2014.

Húshitun

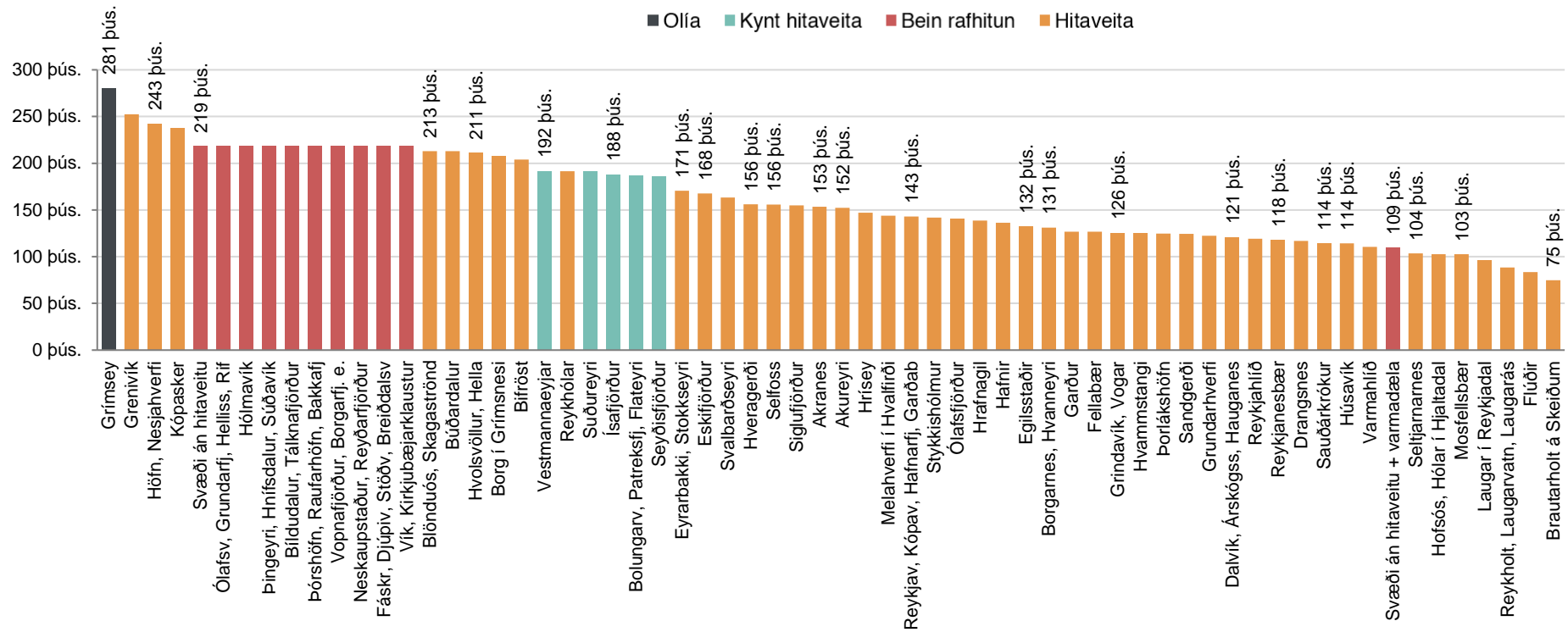
Þegar kemur að húshitunarkostnaði er munurinn á milli svæða mun meiri en á raforkuverði. Lægsti mögulegi kostnaður þar sem húshitun er dýrust er um þrefalt hærri en þar sem hún er ódýrust. Húshitunarkostnaður var fram til ársins 2021 hæstur á stöðum þar sem þarf að notast við beina rafhitun. Lægsta verð fyrir húshitun með rafmagni hefur þó lækkað talsvert síðustu ár, m.a. vegna niðurgreiðslna á dreifi- og flutningskostnaði og aukinnar samkeppni á raforkusölumarkaði. Sú þróun hefur gert það að verkum að lægsti mögulegi kostnaður fyrir beina rafhitun er nú orðinn lægri en þar sem eru dýrar hitaveitur, að því gefnu að notendur kaupi raforku frá ódýrasta orkusöluaðila. Árin 2021 til 2023 var hæsti húshitunarkostnaður á stöðum með kyntar hitaveitur (fjarvarmaveitur). Rekstur þeirra er erfiðari þegar skerðanleg orka er ekki í boði. Árið 2024 voru niðurgreiðslur til kyntra veitna auknar til að gera húshitunarkostnað sambærilegan við beina rafhitun. Við það var húshitunarkostnaður orðinn hæstur á stöðum með dýrar hitaveitur.

Húshitunarkostnaður þar sem kynt er með rafmagni getur lækkað umtalsvert með notkun varmadæla. Þeir sem kynda íbúðarhúsnæði sitt með rafmagni geta sótt um eingreiðslu (styrk) til Orkustofnunar til að setja upp varmadælu. Þau svæði sem í þessari greiningu eru að öllu eða einhverju leyti með rafhitun eru eftirfarandi:

Bakkafjörður, Bíldudalur, Bolungarvík (einnig með kynta hitaveitu), Borgarfjörður eystri, Breiðdalsvík, Djúpvogur, Fáskrúðsfjörður, Flateyri (einnig með kynta hitaveitu), Grundarfjörður, Hellissandur, Hnífsdalur, Hólmavík, Ísafjörður (einnig með kynta hitaveitu), Kirkjubæjarklaustur, Neskaupstaður, Ólafsvík, Patreksfjörður (einnig með kynta hitaveitu), Raufarhöfn, Reyðarfjörður, Rif, Seyðisfjörður (einnig með kynta hitaveitu), Stöðvarfjörður, Suðureyri (einnig með kynta hitaveitu), Súðavík, Tálknafjörður, Vestmannaeyjar (einnig með kynta hitaveitu), Vík í Mýrdal, Vopnafjörður, Þingeyri og Þórshöfn.

Lækkun húshitunarkostnaðar í viðmiðunareign á þessum svæðum getur verið rúmlega 100 þúsund krónur á ári miðað við 50% sparnað með „loft í vatn“ varmadælu. Íbúar sem fá orkuna frá kyntri hitaveitu (fjarvarmaveitu) eða hitaveitu geta ekki fengið þessa eingreiðslu. Þó er mögulegt að fá eingreiðslu þar sem verið er að leggja hitaveitu á rafhituðum svæðum ef útreikningar sýna fram á að það sé hagstæðara fyrir viðkomandi íbúðarhúsnæði að vera áfram með niðurgreidda rafhitun heldur en hitaveitu. Hægt er að sækja um eingreiðslu vegna þess íbúðarhúsnæðis í Vestmannaeyjum sem er með beina rafhitun og á ekki kost á tengingu við sjóvarmaveituna.

Lægsti húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign er í Brautarholti á Skeiðum 75 þ.kr. og á Flúðum um 83 þ.kr. (mynd 4). Á þessum stöðum er lægsti húshitunarkostnaður um þriðjungur af kostnaðinum þar sem hann er hæstur. Hæsti húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign er í Grímsey um 281 þ.kr., þar sem er olíukynding. Þar fyrir utan er húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign hæstur á stöðum þar sem hitaveita er dýr. Á Grenivík er hitaveita (Norðurorka) og þar er húshitunarkostnaður 252 þ.kr. Á Höfn í Hornafirði og í Nesjahverfi er nýleg hitaveita (RARIK) og húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 243 þ.kr. Á Kópaskeri er einnig hitaveita og þar er húshitunarkostnaður 238 þ.kr. Á stöðum sem þurfa að nota beina rafhitun er lægsti húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareignina nú um 219 þ.kr., en með varmadælu er hér áætlað að hann geti verið um 109 þ.kr.

Mynd 4. Húshitun, lægsta mögulega verð.

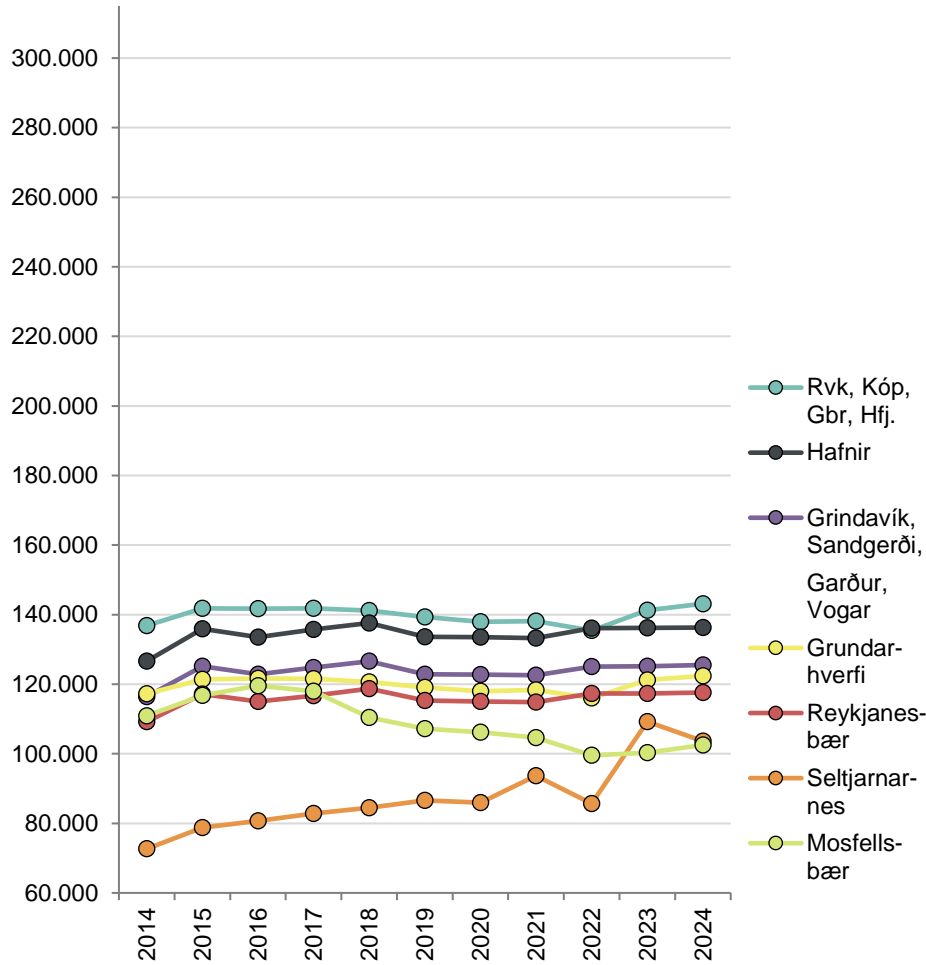
Á næstu síðum verður fjallað um þróun **lægsta mögulega verðs** fyrir húshitun frá 2014 í hverjum landshluta fyrir sig. **Upphæðir eru á verðlagi ársins 2024.** Ýmsar aðrar ástæður en breytingar á gjaldskrá hitaveitna geta haft áhrif á þróun húshitunarkostnaðar, til dæmis niðurgreiðslur vegna rafhitunar, breytingar á virðisaukaskatti á húshitun eða samkeppni á raforkusölumarkaði. Til að mynda hækkaði virðisaukaskattur á húshitun úr 7% árið 2014 í 11% árið 2015 og árið 2016 breyttust svo niðurgreiðslur húshitunarkostnaðar yfir í 100% niðurgreiðslur upp að 40.000 kWst á ári pr. húseign, en áður hafði aðeins hluti dreifi- og flutningskostnaðar verið niðurgreiddur. Þá hefur aukin samkeppni á raforkusölumarkaði frá árinu 2021 leitt til lækkunar á lögsta mögulega verði fyrir beina rafhitun.

Á höfuðborgarsvæðinu er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar hæstur í Reykjavík, Kópavogi, Garðabæ og Hafnarfirði 143 þ.kr. (mynd 5). Öll þessi bæjarfélög eru með hitaveitu frá Veitum ohf. og fyrir þau gilda sömu verð. Í þessum byggðarlögum hefur húshitunarkostnaður verið nokkuð stöðugur undanfarinn áratug. Í Grundarhverfi á Kjalarnesi er verðið nokkuð lægra eða um 122 þ.kr. og hefur þróast með sama hætti og á öðrum stöðum þar sem Veitur ohf. eru með hitaveituna. Lægsti húshitunarkostnaður á höfuðborgarsvæðinu er í Mosfellsbæ hjá Hitaveitu Mosfellsbæjar um 103 þ.kr. og á Seltjarnarnesi hjá Hitaveitu Seltjarnarness 104 þ.kr. Í Mosfellsbæ hefur húshitunarkostnaður lækkað um 7,6% síðan 2014 en á Seltjarnarnesi hefur hann hækkað um 42,7% frá 2014. Á Seltjarnarnesi hefur húshitunarkostnaður verið mjög lágur en árið 2023 varð 28% hækkan fyrir viðmiðunareignina.

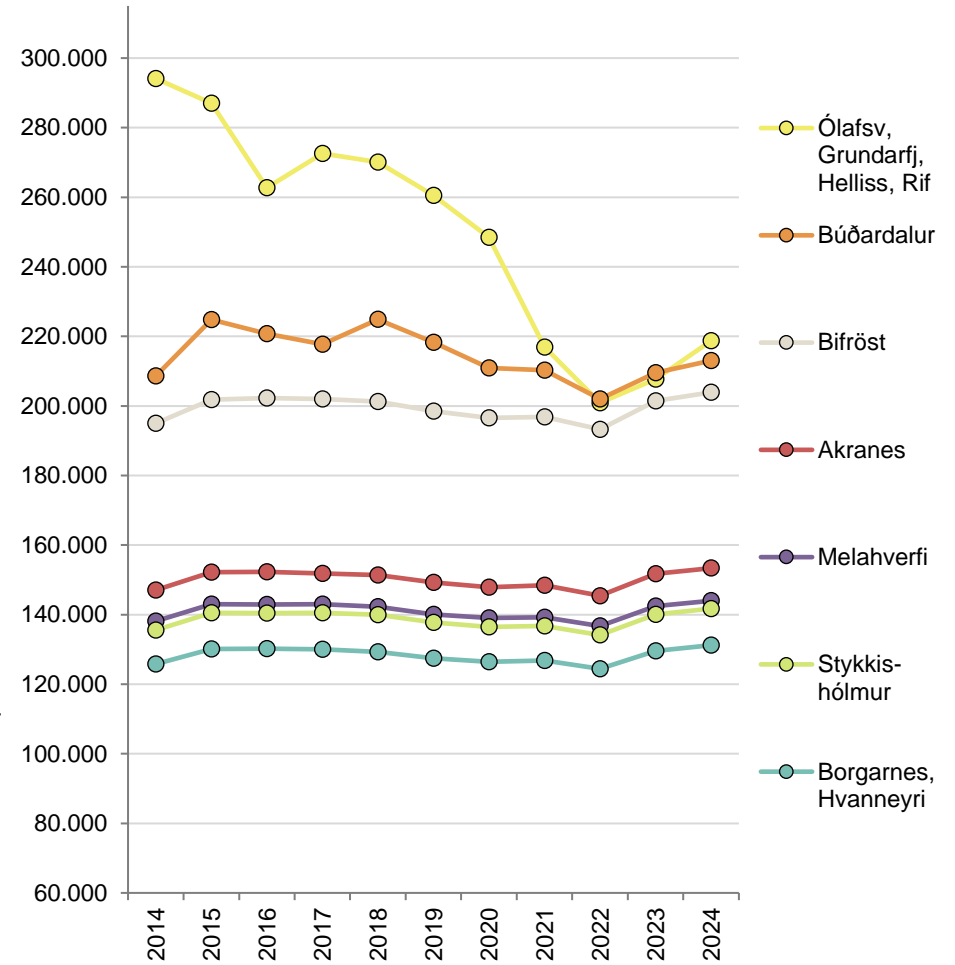
Á Suðurnesjum eru allir byggðakjarnar með hitaveitu frá HS Veitum og verð og verðbreytingar eru svipuð alls staðar. Þar hefur lægsti húshitunarkostnaður hækkað um u.þ.b. 7,7% frá 2014. Lægsta verðið er í Reykjanesbæ 118 þ.kr. en í Grindavík, Suðurnesjabæ og Vogum er lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar milli 126 og 127 þ.kr. Hæsti húshitunarkostnaður í þéttbýli á Suðurnesjum er í Höfnum 136 þ.kr.

Á Vesturlandi eru hitaveitur í öllum byggðarlögum í greiningunni nema í byggðakjörnum Snæfellsbæjar og í Grundarfirði, þar sem er bein rafhitun. Í Ólafsvík, á Grundarfirði, Hellissandi og Rifi er lægsti húshitunarkostnaður 219 þ.kr., líkt og annars staðar á landinu þar sem kynda þarf með rafmagni, en áætlað er að hann geti verið um 109 þ.kr. með varmadælu. Verð fyrir beina rafhitun hefur lækkað mikið síðan 2014 eða um 25,6% ef miðað er við verðlag ársins 2024, þó það hafi aðeins hækkað undanfarin tvö ár (mynd 6). Í Búðardal er hitaveita á vegum RARIK en húshitunarkostnaður er 213 þ.kr. og hefur hækkað um 2,1% frá 2014. Á Bifröst kostar húshitun viðmiðunareignar 204 þ.kr., á Akranesi 153 þ.kr. og í Melahverfi 144 þ.kr. Í Stykkishólmi er lægsta verð 142 þ.kr. og í Borgarnesi og á Hvanneyri er það 131 þ.kr. Þessir staðir eru allir með hitaveitu frá Veitum ohf. og hefur verðið haldist nokkuð stöðugt undanfarin áratug.

Mynd 5. Húshitun á höfuðborgarsvæðinu og Suðurnesjum, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

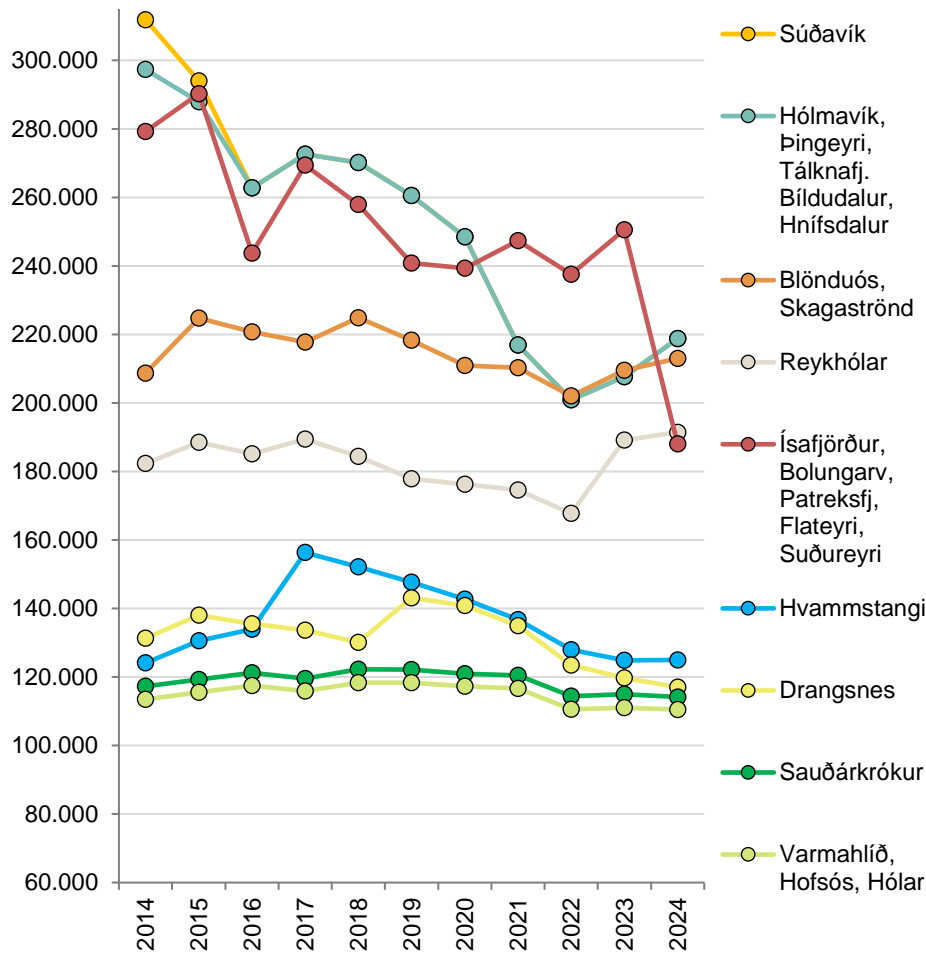

Mynd 6. Húshitun á Vesturlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

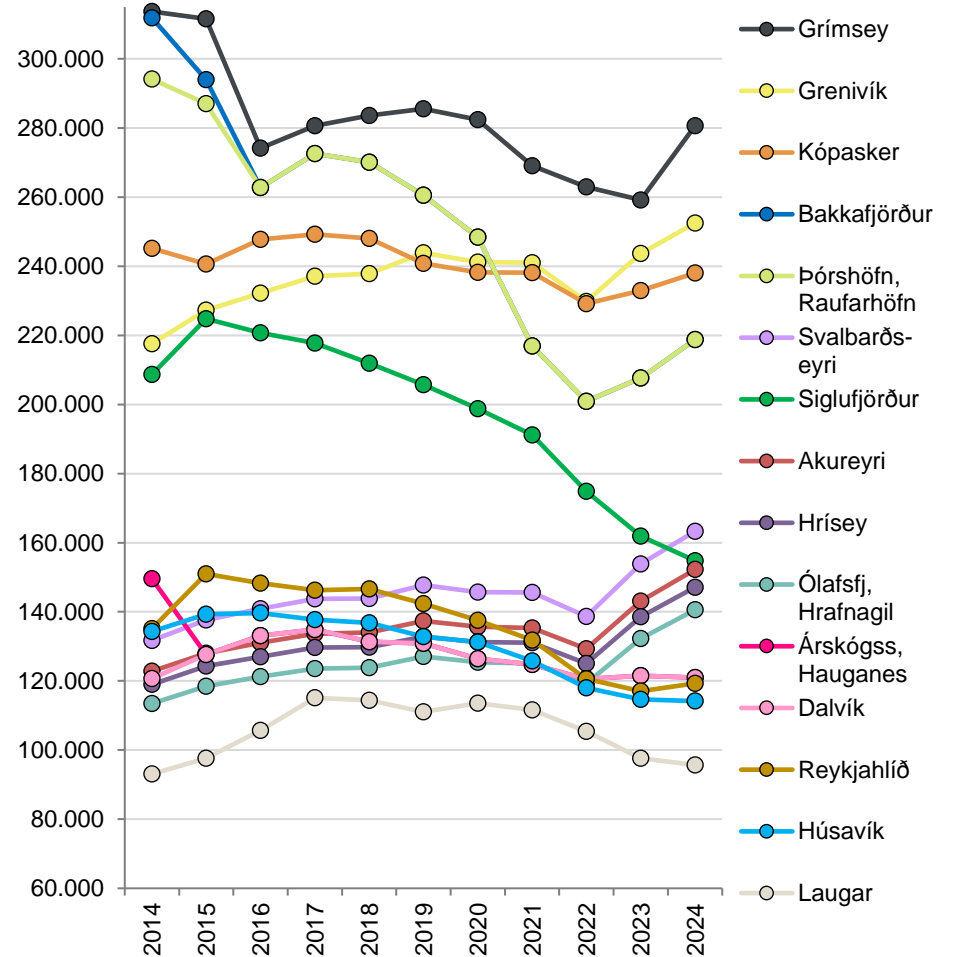
Á Vestfjörðum er hæsti húshitunarkostnaður á stöðum þar sem er bein rafhitun, þ.e.a.s. á Hólmavík, Þingeyri, Tálknafirði, Bíldudal, Hnífsdal og Súðavík. Á þessum stöðum er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 219 þ.kr. og hefur lækkað um 26,4% frá 2014 (mynd 7). Í Súðavík hefur húshitunarkostnaður lækkað um 29,8% því árin 2014 og 2015 var hann hærri þar en í öðrum byggðakjörnum með rafhitun. Staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku en vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum með rafhitun. Á Reykhólum er hitaveita en lægsta verð fyrir húshitun þar er 191 þ.kr. sem er 5,0% herra en árið 2014. Árið 2023 varð breyting á gjaldskrá Orkubús Vestfjarða fyrir hitaveitu á Reykhólum og byrjað að rukka orkugjald (kr/kWh) í stað rúmmetragjalds (kr/m³). Á Ísafirði, Patreksfirði, Suðureyri, Flateyri og í Bolungarvík eru kyntar hitaveitur og húshitunarkostnaður viðmiðunareignar um 188 þ.kr. Kostnaðurinn hefur lækkað um þriðjung undanfarinn áratug, sérstaklega milli árána 2023 og 2024 þegar varð fjórðungs lækkun með auknum niðurgreiðslum til kyntra hitaveitna. Ekki eru þó öll hús tengd fjarvarmaveitum á þessum stöðum og þar er þá sami húshitunarkostnaður og annars staðar þar sem hitað með rafmagni. Húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Vestfjörðum er á Drangnesi, hjá Hitaveitu Drangness, 117 þ.kr. og hefur hann lækkað um 10,9% frá 2014.

Á Norðurlandi vestra eru allir byggðakjarnarnir í greiningunni með hitaveitu og húshitunarkostnaður er sambærilegur því sem var fyrir áratug síðan. Hæsti húshitunarkostnaður í þéttbýli á Norðurlandi vestra er hjá hitaveitum RARIK á Blönduósi og Skagaströnd 213 þ.kr. (mynd 7). Á Hvammstanga er Hitaveita Húnaþings vestra en þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 125 þ.kr. Lægsti húshitunarkostnaður á Norðurlandi vestra er hjá Skagafjarðarveitum, í Varmahlíð, á Hofsósi og Hólum um 110 þ.kr. og Sauðárkróki 114 þ.kr.

Hæsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Norðurlandi eystra í Grímsey 281 þ.kr. þar sem er olíukynding (mynd 8). Árin 2022 og 2023 hækkaði verð á olíu til húshitunar mikið, en vegna niðurgreiðslna höfðu hækkanir ekki áhrif á húshitunarkostnað í Grímsey. Árið 2024 lækkaði verð á olíu til húshitunar hins vegar lítillega en niðurgreiðslur lækkuðu heldur meira og því hækkaði húshitunarkostnaður í Grímsey milli ára. Á Þórshöfn, Raufarhöfn og Bakkafirði er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 219 þ.kr. og hefur hann lækkað um 25,6% á Þórshöfn og Raufarhöfn frá 2014. Á Bakkafirði hefur húshitunarkostnaður lækkað enn meira því staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku og vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum þar sem kynt er með rafmagni. Aðrir staðir á Norðurlandi eystra hafa hitaveitu og af þeim er húshitunarkostnaður hæstur á Grenivík hjá Norðurorku 252 þ.kr. og hefur hækkað um 16,0% frá 2014. Á Kópaskeri er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar frá Hitaveitu Öxarfjarðarhéraðs 238 þ.kr. og hefur lækkað um 2,9% síðan 2014. Á Svalbarðseyri er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar frá Norðurorku 163 þ.kr. og hefur lækkað um 24,0% síðan 2014, þar af um 17,8% frá 2022. Á Siglufirði hefur lægsti húshitunarkostnaður verið nokkurn veginn sá sami í krónum talið síðan 2015 og er 155 þ.kr. nú, en miðað við verðlag 2024 hefur hann lækkað um 25,8% frá 2014. Á Akureyri er húshitunarkostnaður 152 þ.kr., í Hrísey 147 þ.kr. og á Ólafsfirði og í Hrafnagili 141 þ.kr. Allt eru það staðir með hitaveitu frá Norðurorku og þar hefur húshitunarkostnaður alls staðar hækkað um u.þ.b. 18% frá 2022. Dalvík, Árskógssandur og Hauganes hafa hitaveitu frá Hitaveitu Dalvíkur og húshitunarkostnaður þar er um 121 þ.kr. Á Dalvík er húshitunarkostnaður nokkurn veginn sá sami og árið 2014 en á Árskógssandi og Hauganesi hefur hann lækkað um 19,1% því árið 2015 breyttist gjaldskrá hitaveitunnar þannig að kostnaður þar varð sá sami og á Dalvík, en áður hafði hann verið hærri. Í Reykjahlíð hjá Hitaveitu Skútustaðarhrepps er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar nú 119 þ.kr. og hefur lækkað um 11,7% frá 2014. Á Húsavík, hjá Orkuveitu Húsavíkur er húshitunarkostnaður er 114 þ.kr. og hefur lækkað um 15,0% frá 2014. Lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Norðurlandi eystra er á Laugum í Reykjadal 96 þ.kr. og er 2,8% hærri en árið 2014.

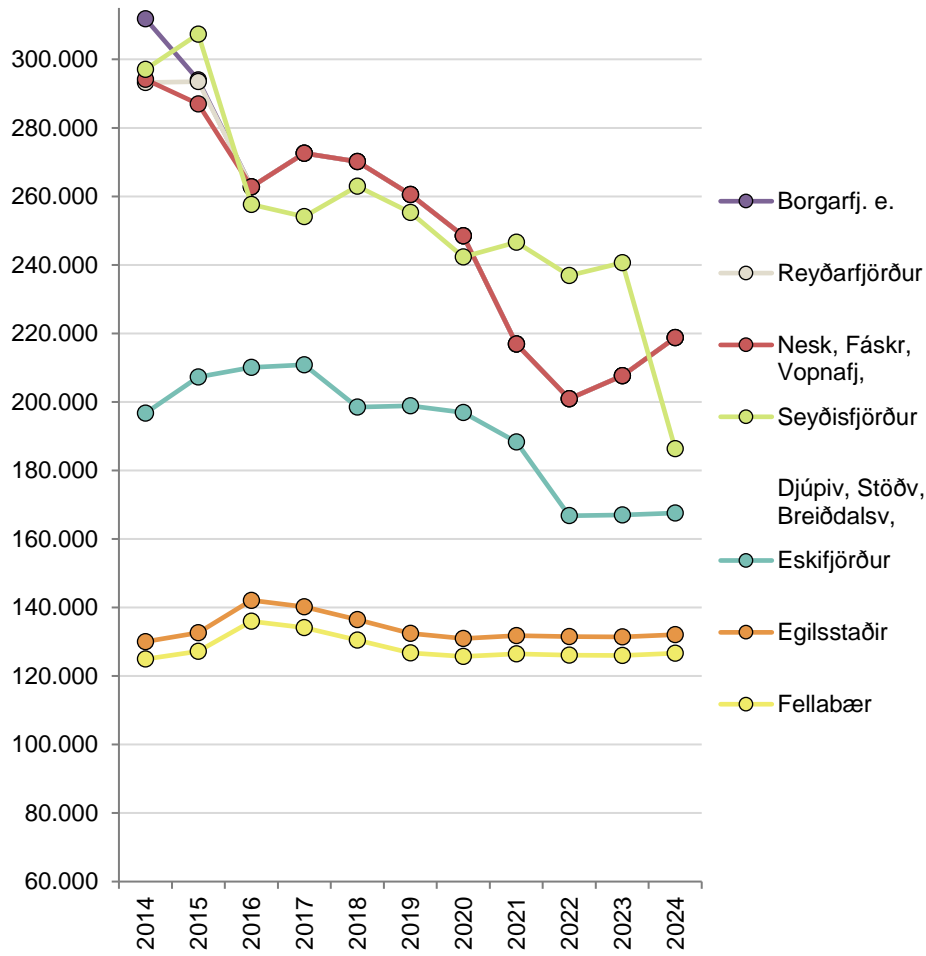
Mynd 7. Húshitun á Vestfjörðum og Norðurlandi vestra, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

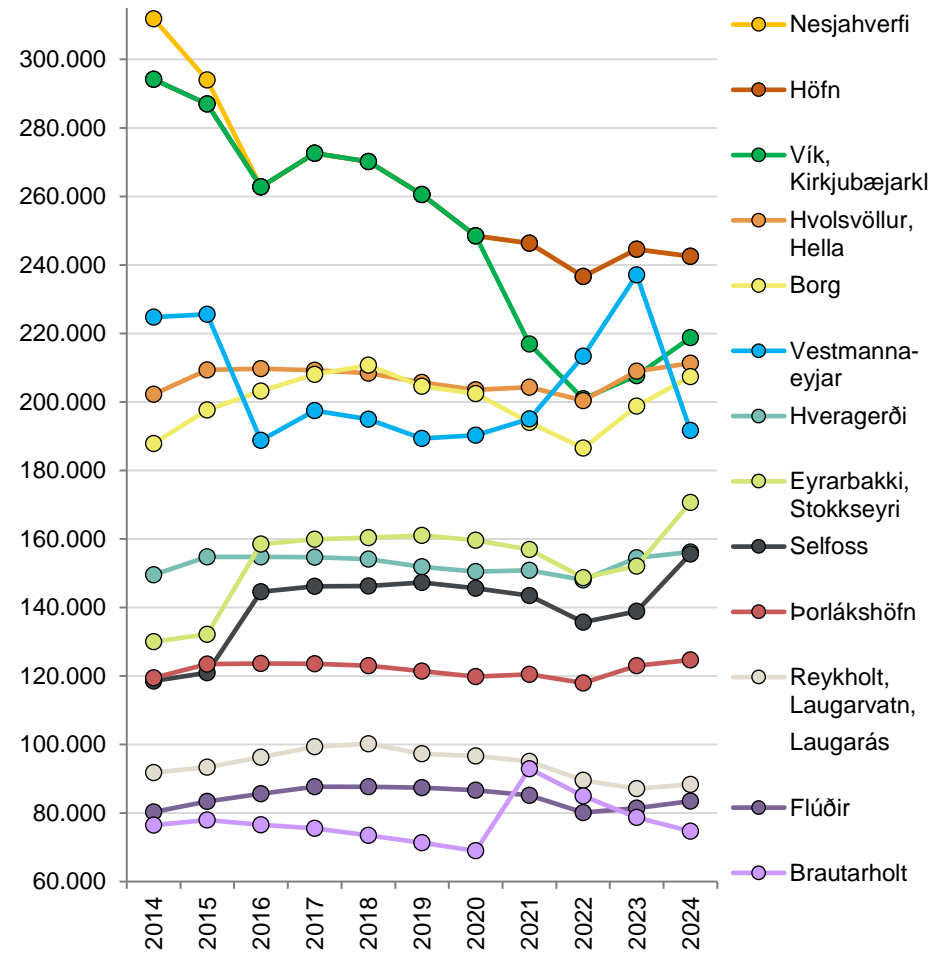
Mynd 8. Húshitun á Norðurland eystra, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

Á Austurlandi er rafhitun í byggðakjörnum Reyðarfirði, Neskaupstað, Fáskrúðsfirði, Vopnafirði, Djúpavogi, Stöðvarfirði, Breiðdalsvík og Borgarfirði eystri. Þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 219 þ.kr., líkt og annars staðar á landinu þar sem er kynt með rafmagni, og hefur hann lækkað um 25,6% frá 2014 (mynd 9). Húshitunarkostnaður hefur lækkað um 29,8% á Borgarfirði eystri en árin 2014 og 2015 var hann hærri þar en í öðrum byggðakjörnum með rafhitun. Staðurinn er skilgreindur sem dreifbýli hvað varðar raforku en vegna niðurgreiðslna er kostnaður þar nú sá sami og á öðrum stöðum með rafhitun. Undanfarin ár hefur hæsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Austurlandi verið á Seyðisfirði, þar sem er kynt hitaveita, en milli árána 2023 og 2024 lækkaði kostnaður þar um 22,6% vegna niðurgreiðslna til kyntra veitna og er nú lægri en á stöðum með beina rafhitun. Ekki eru öll hús á Seyðisfirði tengd fjarvarmaveitu og þá er lægsti mögulegi húshitunarkostnaður sá sami og annars staðar þar sem er hitað með rafmagni. Á Eskifirði er hitaveita frá Hitaveitu Fjarðabyggðar, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 168 þ.kr. og hefur lækkað um 14,8% frá 2014. Lægsti húshitunarkostnaður á Austurlandi er hjá HEF veitum í Fellabæ 127 þ.kr. en þar næst á Egilsstöðum 132 þ.kr. Húshitunarkostnaður þar hefur hækkað um tæp 2% síðan 2014.

Á Suðurlandi er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar hæstur á Höfn 243 þ.kr. og í Nesjahverfi í Hornafirði 232 þ.kr. (mynd 10). Þar kom hitaveita árið 2021 en áður var kynt hitaveita á Höfn en rafhitun í Nesjahverfi sem er skilgreint sem dreifbýli hvað varðar raforku. Í Vík og á Kirkjubæjarklaustri er kynt með rafmagni og þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 219 þ.kr., líkt og annars staðar þar sem er rafhitun. Húshitunarkostnaður þar hefur lækkað um 25,6% frá 2014. Á Hvolsvelli og á Hellu er hitaveita frá Veitum ohf., húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 211 þ.kr. og hefur hækkað um 4,5% síðan 2014. Á Borg í Grímsnesi er Hitaveita Grímsness- og Grafningshrepps, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 207 þ.kr. og hefur hann hækkað um 10,4% frá 2014. Í Vestmannaeyjum er kynt hitaveita (fjarvarmaveita) en þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 207 þ.kr. Í Vestmannaeyjum hækkaði húshitunarkostnaður mikið á árunum 2021-2023 en lækkaði aftur um 19,1% árið 2024 vegna niðurgreiðslna til kyntra veitna. Á Eyrarbakka og Stokkseyri er hitaveita frá Selfossveitum sem kostar 171 þ.kr. fyrir viðmiðunareign og hefur hækkað um 31,3% síðan 2014. Svipuð hækking hefur átt sér stað á húshitunarkostnaði á Selfossi, en þar er hann nokkuð lægri eða 156 þ.kr. Hveragerði og Þorlákshöfn eru á veitusvæði Veitna ohf. og þar hefur húshitunarkostnaður hækkað um 4,4% frá 2014. Kostnaður fyrir viðmiðunareign er 156 þ.kr. í Hveragerði en 125 þ.kr. í Þorlákshöfn. Í Reykholti í Biskupstungum, á Laugarvatni og í Laugarási kemur heitt vatn frá Bláskógaveitu, húshitunarkostnaður viðmiðunareignar er 88 þ.kr. og hefur lækkað um 3,8% síðan 2014. Á Flúðum, hjá Hitaveitu Flúða, er húshitunarkostnaður 83 þ.kr. og hefur hækkað um 4,0% frá 2014. Lægsti húshitunarkostnaður viðmiðunareignar á Suðurlandi og á landinu öllu er í Brautarholti á Skeiðum hjá Hitaveitu Brautarholts. Þar er húshitunarkostnaður viðmiðunareignar 75 þ.kr. og hefur hann lækkað um 2,3% frá 2014, mest milli 2020 og 2021 þar sem gjaldskrá var óbreytt árin 2015-2020. Frá 2021 hefur gjaldskráin svo aftur haldist óbreytt og húshitunarkostnaður því verið að lækka talsvert að raunvirði.

Mynd 9. Húshitun á Austurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

Mynd 10. Húshitun á Suðurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

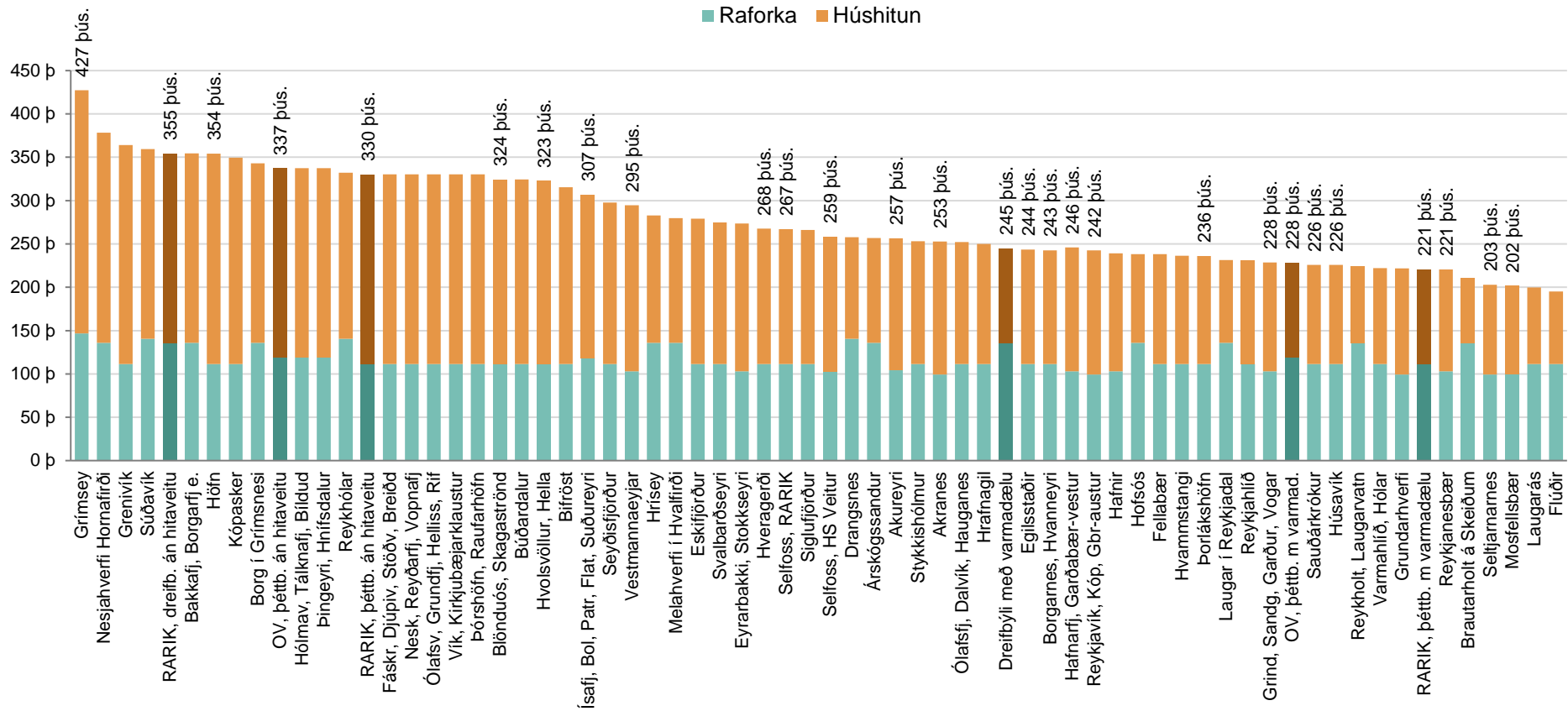
Heildarorkukostnaður

Heildarorkukostnaður, þ.e.a.s. raforku- og húshitunarkostnaður viðmiðunareignar, er hæstur í Grímsey 427 þ.kr. þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð og húsin kynt með olíu (mynd 11). Þar fyrir utan er heildarkostnaður hæstur í Nesjahverfi í Hornafirði 378 þ.kr. og á Grenivík 364 þ.kr. Þar næst koma staðir með rafhitun sem skilgreinast jafnframt sem dreifbýli hvað raforkudreifingu varðar, Súðavík þar sem heildarorkukostnaður er 359 þ.kr. og Bakkafjörður og Borgarfjörður eystri þar sem kostnaður er 355 þ.kr. Á Höfn í Hornafirði er sami húshitunarkostnaður og í Nesjahverfi en heildarorkukostnaður nokkuð lægri eða 354 þ.kr. Munurinn grundvallast á því að Nesjahverfi er skilgreint sem dreifbýli m.t.t. raforkudreifingar og því er raforkuverð þar nokkuð hærra en á Höfn. Á Kópaskeri er hitaveita og heildarorkukostnaður er 349 þ.kr. fyrir viðmiðunareign. Á Borg í Grímsnesi, þar sem er hitaveita en byggðakjarninn skilgreindur sem dreifbýli, er heildarorkukostnaður 343 þ.kr. Í skilgreindu þéttbýli án hitaveitu á Vestfjörðum, þ.e.a.s. á Hólmanvík, Tálknafirði, Bíldudal, Þingeyri og í Hnífsdal er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 337 þ.kr. Í öðru þéttbýli með hitaveitu, þar sem RARIK sér um flutning og dreifingu raforku, er heildarorkukostnaður 330 þ.kr. Það á við um Ólafsvík, Grundarfjörð, Hellissand, Rif, Neskaupstað, Reyðarfjörð, Vopnafjörð, Fáskrúðsfjörð, Djúpavog, Stöðvarfjörð, Breiðdalsvík, Vík í Mýrdal, Kirkjubæjarklaustur, Þórshöfn og Raufarhöfn. Á Reykhólum er heildarorkukostnaður 332 þ.kr. en á Blönduósi, Skagaströnd og í Búðardal 324 þ.kr. Á Hvolsvelli og Hellu er heildarorkukostnaður 323 þ.kr. en á Bifröst 315 þ.kr. Á Ísafirði, Patreksfirði, Suðureyri, Flateyri og í Bolungarvík er algengast að hús séu tengd kyntum hitaveitum og þar er heildarorkukostnaður 307 þ.kr. Á Seyðisfirði er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 298 þ.kr. og í Vestmannaeyjum 295 þ.kr. en á báðum stöðum er einnig kynt hitaveita.

Í Hrísey er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 283 þ.kr. og í Melahverfi í Hvalfjarðarsveit 280 þ.kr. Á Eskifirði er heildarorkukostnaður 279 þ.kr., á Svalbarðseyri 275 þ.kr. og á Eyrarbakka og Stokkseyri 274 þ.kr.

Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar er á bilinu 250 þ.kr. og 270 þ.kr. í Hveragerði, á Selfossi, á Siglufirði, á Drangnesi, á Árskógssandi, á Akureyri, í Stykkishólmi, á Akranesi, á Ólafsfirði, á Dalvík, á Hauganesi og á Hrafnagili. Heildarorkukostnaður er á bilinu 230 þ.kr. og 249 þ.kr. á Egilsstöðum, í Borgarnesi, á Hvanneyri, í Hafnarfirði, í Garðabæ, í Reykjavík, í Höfnum, á Hofsósi, í Fellabæ, á Hvammstanga, í Þorlákshöfn, á Laugum í Reykjadal og í Reykjahlíð. Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar er 228 þ.kr. í Grindavík, Sandgerði, Garði og Vogum. Á Sauðárkróki og Húsavík er heildarorkukostnaður 226 þ.kr. Í Reykholti í Biskupstungum og á Laugarvatni er heildarorkukostnaður 224 þ.kr. Í Grundarhverfi á Kjalarnesi, í Varmahlíð og á Hólum í Hjaltadal er heildarorkukostnaður 222 þ.kr. Heildarorkukostnaður er 221 þ.kr. í Reykjanesbæ og 210 þ.kr. í Brautarholti á Skeiðum. Á Seltjarnarnesi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 203 þ.kr. og í Mosfellsbæ 202 þ.kr.

Lægsti heildarorkukostnaður landsins er á Flúðum 195 þ.kr. en þar næst í Laugarási 200 þ.kr.

Mynd 11. Orkukostnaður alls, lægsta mögulega verð.

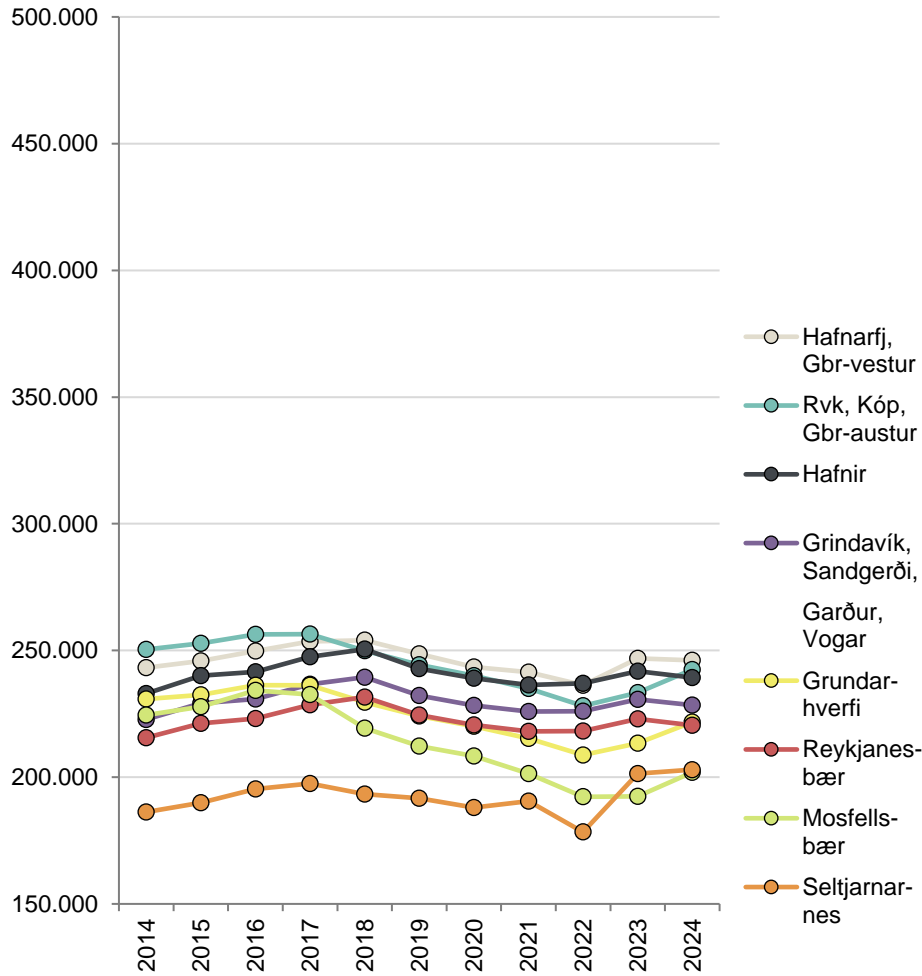
Á næstu síðum verður fjallað um þróun **heildarorkukostnaðar** frá 2014 í hverjum landshluta fyrir sig. **Upphæðir eru á verðlagi ársins 2024.**

Á höfuðborgarsvæðinu er heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareignina hæstur í Hafnarfirði og vesturhluta Garðabæjar 246 þ.kr. en næst hæstur í Reykjavík, Kópavogi og austurhluta Garðabæjar 242 þ.kr. (mynd 12). Í Grundarhverfi á Kjalarnesi er heildarorkukostnaður 222 þ.kr. Lægsti heildarkostnaður á höfuðborgarsvæðinu er í Mosfellsbæ 202 þ.kr., en hann hefur lækkað nokkuð frá árinu 2014, eða um 10,1%. Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á höfuðborgarsvæðinu er svo næst lægstur á Seltjarnarnesi 203 þ.kr. þar sem hann hefur hækkað um 9,0% síðan 2014.

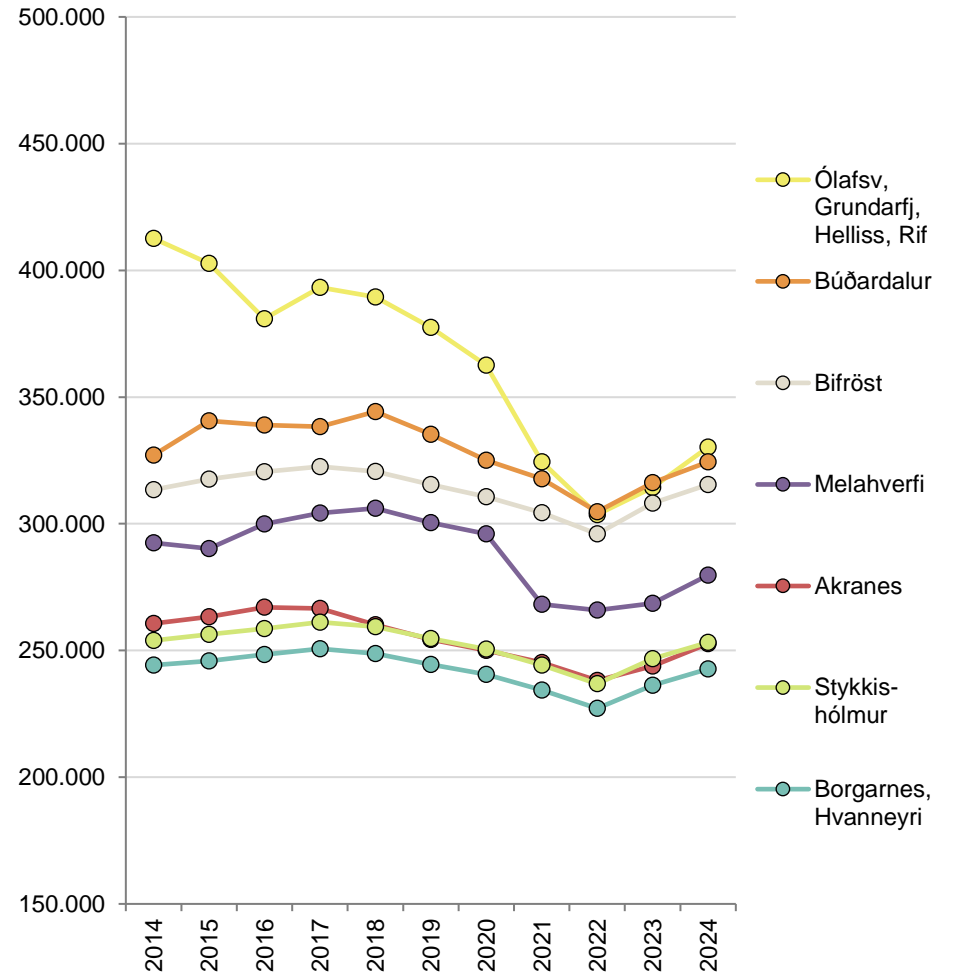
Á Suðurnesjum er orkukostnaður víðast svipaður og hækkun alls staðar sú sama frá 2014 eða um 2,5%. Í Reykjanesbæ er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar nú 221 þ.kr. en í Grindavík, Sandgerði, Garði og Vogum er hann 227-230 þ.kr. Í Höfnum er heildarorkukostnaður ívið hærri, eða 239 þ.kr.

Á Vesturlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur 330 þ.kr. á stöðum þar sem kynt er með rafmagni, þ.e.a.s. í Ólafsvík, í Grundarfirði, á Hellissandi og á Rífi. Á þessum stöðum hefur heildarorkukostnaður lækkað um 20,0% frá 2014 (mynd 13). Næst hæsti heildarorkukostnaður á Vesturlandi er í Búðardal, þar sem hann er 324 þ.kr. og þar næst á Bifröst 315 þ.kr. Í Melahverfi í Hvalfjarðarsveit er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 280 þ.kr. Í Stykkishólmi og á Akranesi er heildarorkukostnaður 253 þ.kr. Lægsti heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á Vesturlandi er í Borgarnesi og á Hvanneyri 243 þ.kr.

Mynd 12. Orkukostnaður alls á höfuðborgarsvæðinu og Suðurnesjum, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

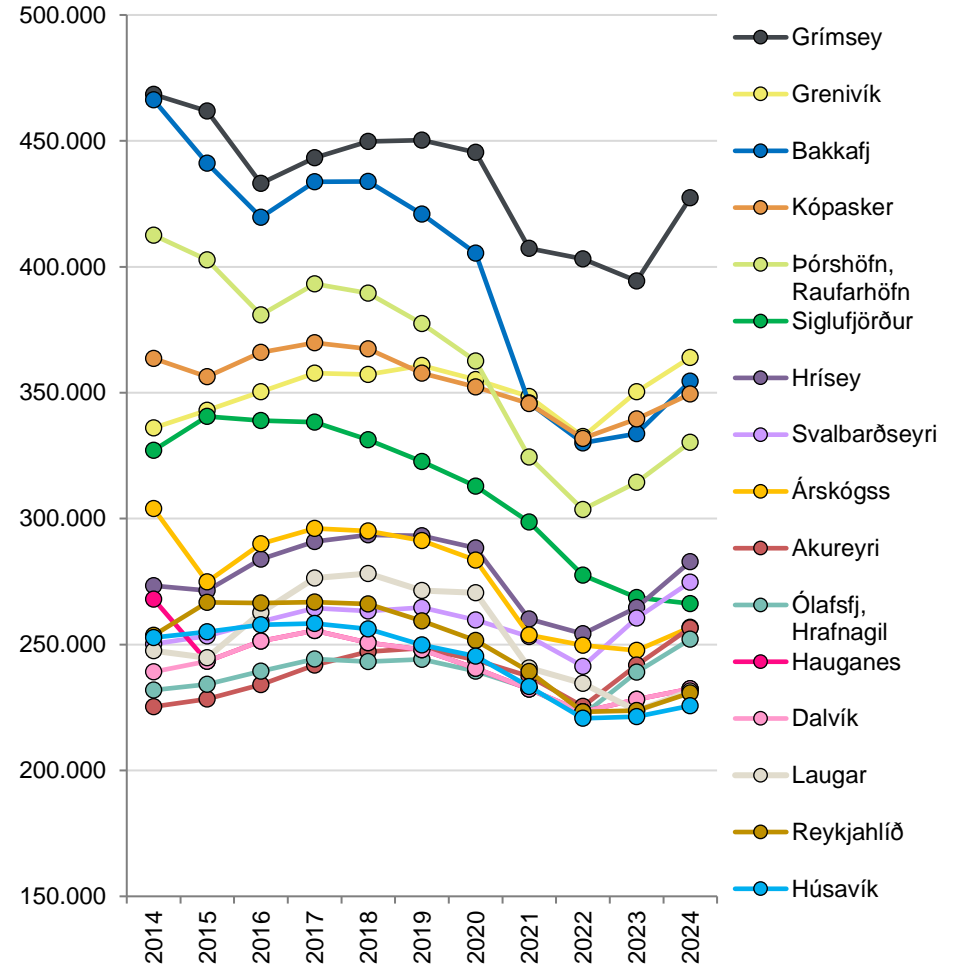
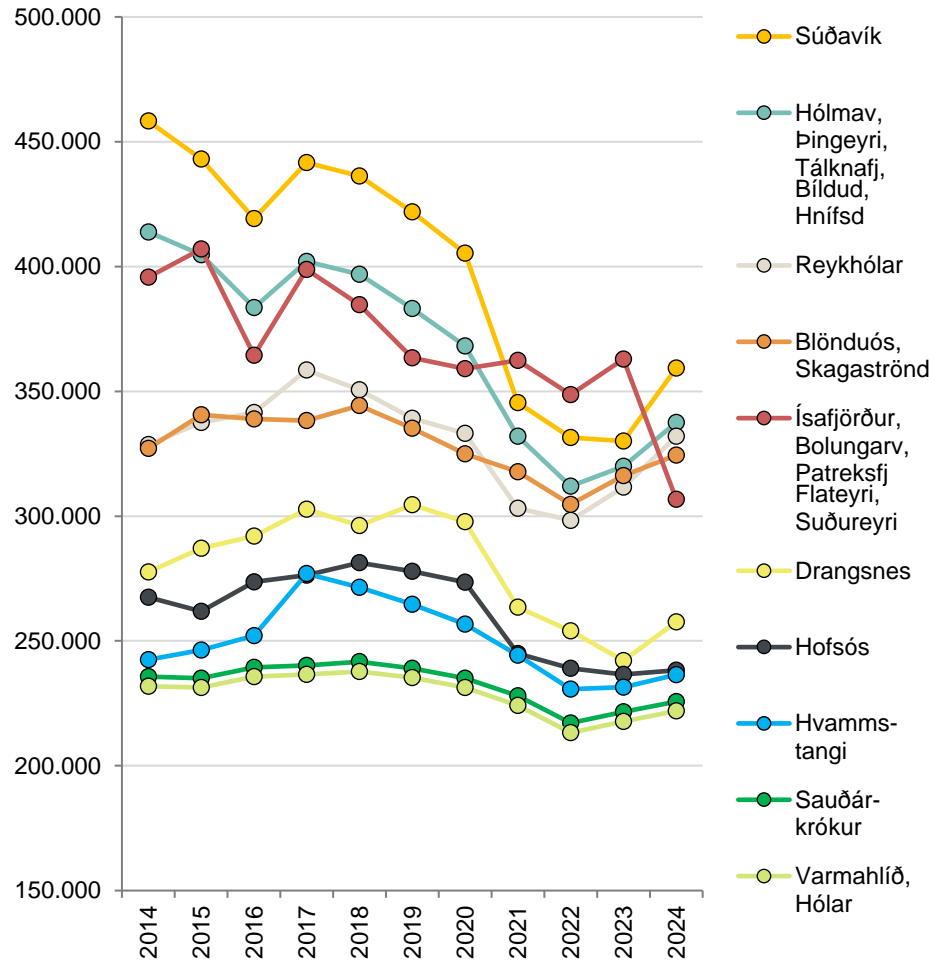

Mynd 13. Orkukostnaður alls á Vesturlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

Á Vestfjörðum er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur í Súðavík 359 þ.kr. (mynd 14). Súðavík er skilgreind sem dreifbýli hvað raforkudreifingu varðar og því er heildarorkukostnaður þar hærri en á öðrum stöðum á Vestfjörðum með beina rafhitun. Aðrir staðir með beina rafhitun eru Hólmavík, Þingeyri, Tálknafjörður, Bíldudalur og í Hnífsdalur, þar er heildarorkukostnaður 337 þ.kr. og hefur lækkað um 18,5% síðan 2014. 321 þ.kr. Á Reykhólum er hitaveita en heildarorkukostnaður þar er 332 þ.kr. Í Bolungarvík, á Ísafirði, Suðureyri og Flateyri, þar sem eru kyntar hitaveitur, er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 307 þ.kr. og hefur lækkað um tæplega 23% síðastliðinn áratug. Þó eru ekki öll hús á þessum stöðum tengd fjarvarmaveitum og heildarorkukostnaður er þá nokkuð hærri, eða sá sami og í öðru skilgreindu þéttbýli á Vestfjörðum þar sem er hitað með rafmagni. Lægsti heildarorkukostnaður á Vestfjörðum er á Drangnesi 258 þ.kr., því þrátt fyrir að þorpið sé skilgreint sem dreifbýli hvað varðar raforkudreifingu er verð fyrir hitaveituna lágt.

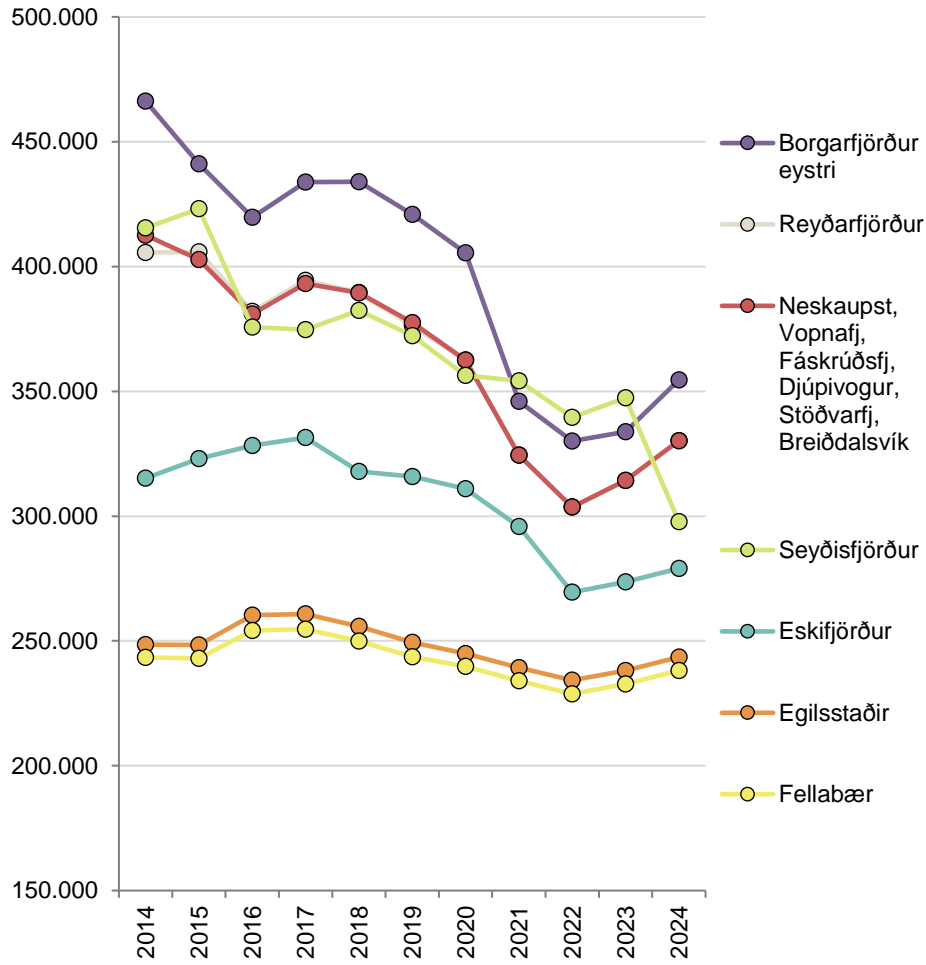
Á Norðurlandi vestra er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur á Blönduósi og Skagaströnd 324 þ.kr. Á Hofsósi er heildarorkukostnaður 238 þ.kr. og hefur lækkað um 10,9% frá 2014. Þó húshitunarkostnaður sé með lægra móti á Hofsósi, líkt og í Varmahlíð og á Hólum, er þorpið skilgreint sem dreifbýli hvað raforkudreifingu varðar. Varmahlíð og Hólar eru hins vegar skilgreind sem þéttbýli og þar er lægsti heildarorkukostnaður á Norðurlandi vestra, eða 222 þ.kr. Á Hvammstanga er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 236 þ.kr. og á Sauðárkróki 226 þ.kr.

Á Norðurlandi eystra er heildarorkukostnaður hæstur 427 þ.kr. í Grímsey þar sem rafmagn er framleitt með díselrafstöð og hús kynt með olíu (mynd 15). Heildarorkukostnaður á Grenivík er 364 þ.kr. og á Kópaskeri 349 þ.kr. Á Bakkafirði hefur heildarorkukostnaðurinn lækkað mikið frá 2014, eða um 24%, og er nú 355 þ.kr. fyrir viðmiðunareign. Á Þórshöfn og Raufarhöfn hefur heildarorkukostnaður viðmiðunareignar lækkað um 20,0% og er hann nú 330 þ.kr. Í Hrísey er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 283 þ.kr. og á Svalbarðseyri 275 þ.kr. Á Siglufirði er heildarkostnaður 266 þ.kr. og hefur lækkað um 18,6% frá 2014. Heildarorkukostnaður viðmiðunareignar er 257 þ.kr. á Akureyri og Árskógssandi, 251 þ.kr. í Hrafnagili og á Ólafsfirði og 232 þ.kr. á Dalvík og Hauganesi. Í Reykjahlíð við Mývatn og á Laugum í Reykjadal er heildarorkukostnaður 231 þ.kr. en lægsti heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareign á Norðurlandi eystra er á Húsavík 226 þ.kr.

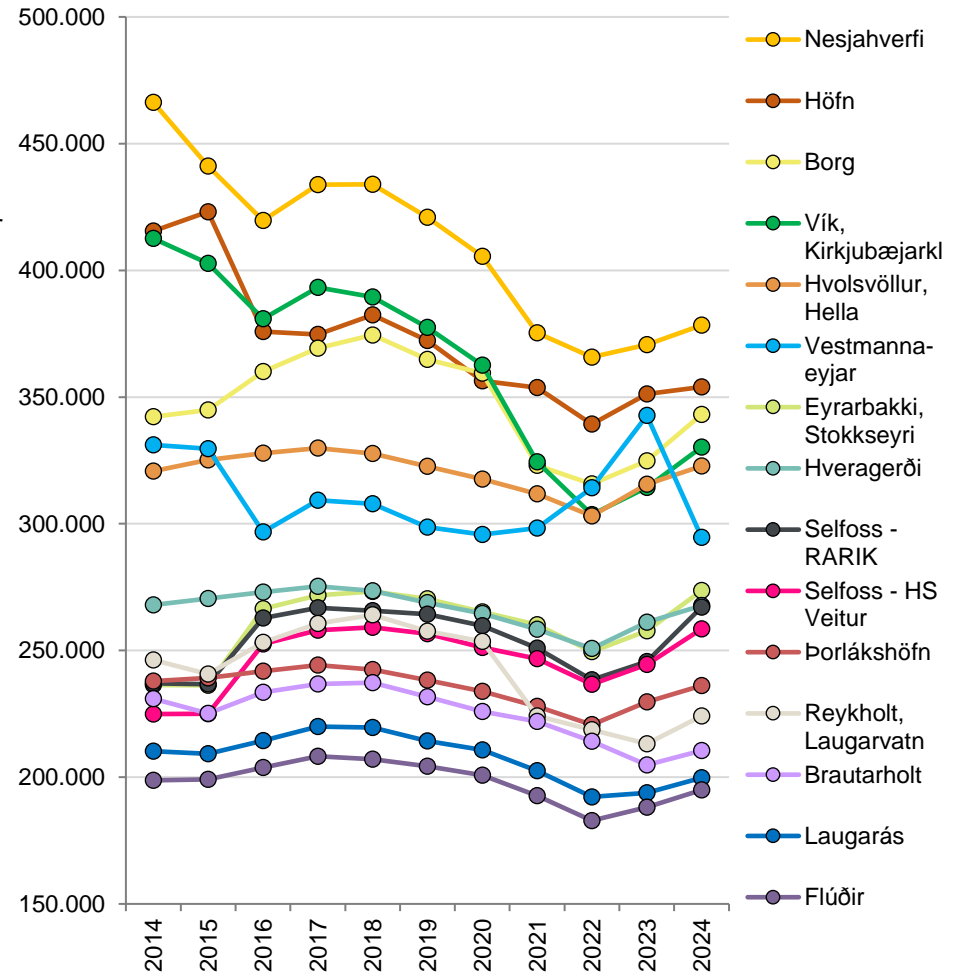

Á Austurlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar nú hæstur 355 þ.kr. á Borgarfirði eystri sem er skilgreindur sem dreifbýli hvað raforkudreifingu varðar (mynd 16). Þar hefur heildarorkukostnaður lækkað um 24,0% frá 2014. Í þéttbýli þar sem er bein rafhitun, á Neskaupstað, Vopnafirði, Fáskrúðsfirði, Stöðvarfirði og Breiðdalsvík, er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 330 þ.kr. og hefur lækkað um 20,0% frá 2014. Á Seyðisfirði, þar sem er kynt hitaveita er heildarorkukostnaður 298 þ.kr. og hefur lækkað um 28,3% frá 2014. Á Eskifirði er heildarkostnaðurinn 279 þ.kr. og hefur lækkað um 11,5% frá 2014. Lægsti heildarorkukostnaður á Austurlandi er í Fellabæ 238 þ.kr. og á Egilsstöðum 244 þ.kr. og þar hefur hann lækkað um u.þ.b. 2,1% miðað við verðlag 2024.

Á Suðurlandi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar hæstur 378 þ.kr. í Nesjahverfi í Hornafirði (mynd 17). Þar hefur heildarorkukostnaður þó lækkað um 18,9% síðan 2014. Á Höfn er heildarorkukostnaður 354 þ.kr. og hefur lækkað um 14,8% frá 2014. Í Hornafirði er nýleg hitaveita, en áður var rafhitun í Nesjahverfi og kynt hitaveita á Höfn. Munurinn á heildarorkukostnaði á þessum stöðum nú stafar af því að Nesjahverfi er skilgreint sem dreifbýli hvað raforkudreifingu varðar en Höfn sem þéttbýli. Í Vík í Mýrdal og á Kirkjubæjarklaustri er heildarorkukostnaður 330 þ.kr., líkt og í öðru þéttbýli án hitaveitu þar sem RARIK sér um flutning og dreifingu á raforku, og hefur hann lækkað um 20,0% frá 2014. Á Borg í Grímsnesi er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 343 þ.kr. og á Hvolsvelli og Hellu er hann 323 þ.kr. Í Vestmannaeyjum er kynt hitaveita en þar er heildarkostnaður 295 þ.kr. Í Vestmannaeyjum lækkaði heildarorkukostnaður um 14,0% árið 2024 vegna niðurgreiðsla til kyntra veitna, eftir að hafa hækkað talsvert árin á undan. Á Eyrarbakka og Stokkseyri er heildarorkukostnaður viðmiðunareignar 274 þ.kr. og í Hveragerði er hann 268 þ.kr. Á Selfossi er heildarorkukostnaður 259 þ.kr. á dreifiveitusvæði HS Veitna og 267 þ.kr. þar sem RARIK eru með sérleyfi fyrir flutning og dreifingu raforku. Heildarkostnaður hefur hækkað um 15,0% á svæði HS Veitna og 12,7% á svæði RARIK frá 2014. Í Þorlákshöfn er heildarorkukostnaður fyrir viðmiðunareign 236 þ.kr. Á Laugarvatni og í Reykholti í Biskupstungum er heildarorkukostnaður 224 þ.kr. og hefur lækkað um 9,0% síðan 2014. Þar er sami húshitunarkostnaður fyrir viðmiðunareign og í Laugarási sem einnig fær heitt vatn frá Bláskógarveitu en heildarorkukostnaður í Laugarási er hins vegar talsvert lægri en í hinum byggðakjörnunum í Bláskógabyggð eða 200 þ.kr. Það er vegna þess að Reykholt og Laugarvatn eru skilgreind sem dreifbýli hvað varðar raforkudreifingu en Laugarás sem þéttbýli. Í Brautarholti á Skeiðum er heildarorkukostnaður 210 þ.kr. og hefur lækkað um 8,9% frá 2014. Lægsti heildarorkukostnaður viðmiðunareignar á Suðurlandi og landinu öllu er á Flúðum 195 þ.kr.

Mynd 16. Orkukostnaður alls á Austurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).

Mynd 17. Orkukostnaður alls á Suðurlandi, þróun lægsta verðs 2014-2024 (verðlag ársins 2024).